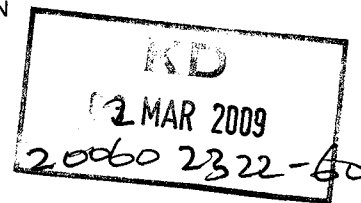

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo 27.02.09
Vår ref.: 4423/HCN/KM

Høring – forslag til endringer i rammeplan for faget Kristendoms, religions – og livssynskunnskap i allmennlærerutdanningen og førskolelærerutdanningen.

Human-Etisk Forbund (HEF) stiller seg undrende til at organisasjonen ikke er invitert til å avgi høring. Vi tillater oss likevel å sende inn en høringsuttalelse.

Merknader til forslaget til endringer i rammeplan for allmennlærerutdanningen

Formål og egenart

HEF mener det er svakt at kapittelet ensidig vektlegger at det er kristen tro og tradisjon som har preget norsk kultur og historie. På den måten underkommuniseres den humanistiske kulturtradisjonens og andre impulser betydning for det moderne Norge. Dette gjør også at endringen i skolens formålsbestemmelse ikke i tilstrekkelig grad reflekteres inn i lærerutdanningen

Humanismen som idéhistorisk strømning opp gjennom århundrene er av den klassiske filosofen Egil Wyller fyndig formulert som "græker-ånden i Vestens kulturhistorie".

Det er treffende sagt, og henviser til at hele Vestens samfunnsutvikling springer ut av samspillet mellom to hovedtradisjoner: Den gresk-romerske filosofitradisjonen og den jødisk-kristne religiøse tradisjon. Arven fra filosofene og arven fra profetene. Syntesen av dette skapte den kreative kjernen og dynamikken i hvordan tanke, kultur og samfunn har utviklet seg i Vesten og deretter spredt seg og preget hele verdensutviklingen.

Det er også et poeng at selve begrepet humanisme, som oppstår innenfor pedagogisk filosofi, er fraværende i beskrivelsen av formål og egenart ved et fag som omhandler etikk og filosofi for lærerstudenter. Det var den tyske pedagogiske filosofen Friedrich Immanuel Niethammer som i 1808 etablerte ordets generelle grunnbetydning i sin bok:

" Striden mellom Philanthropinisme og Humanisme innenfor vår tids oppdragelses- og undervisnings-teorier". Det dreide seg om menneskets dannelse og utdanning i forhold til den tradisjonelle kirkelig undervisningsideologi på den ene siden og på den andre siden den romantiske filosofen Rousseau's "tilbake-til-naturen-pedagogikk". Humanismen var da middelveien.

For øvrig støtter HEF at forslaget til rammeplan har fått et fjerde kapittel som knytter faget tydeligere til læreplanen i Kunnskapsløftet. Videre vil vi slutte oss til forslaget om å innføre begrepet "allmennovitenskapelige normer" i sammenheng med normene "objektiv, kritisk og pluralistisk".

Målområder

HEF er enig i at arbeidet med målområdene skal sikre faglig utvikling i et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, didaktisk refleksjon og praktisk erfaring med å planlegge og gjennomføre undervisning og læringsaktiviteter. Det er også naturlig at arbeid med denne typen fagstoff på ulike måter vil bidra til studentenes personlige utvikling og refleksjon over egen verdiforankring, men HEF er uenige i at dette skal være et eget målområde for faget i lærerutdanningen. HEF mener at et slikt mål ikke bygger opp under at RLE i grunnskolen skal være et ordinært skolefag og kunnskapsfag.

Faglig og fagdidaktisk kunnskap

I underpunktet "religioner og livssyn" etterlyser HEF en tydeligere likebehandling mellom de ulike religioner og livssyn. I forbindelse med kristendom fremheves det at studentene skal ha kunnskap om "lokal praksis knyttet til Den norske kirke og andre kristne trossamfunn". Tilsvarende punkter finner vi ikke i tilknytning til andre religioner og livssyn, til tross for at studentene skal "drøfte likheter og forskjeller i ulike religiøse tradisjoner og praksiser".

Samhandling og refleksjon

HEF støtter forslaget til endring i tredje kulepunkt. Formuleringen *veilede elevene i deres arbeid med eksistensielle spørsmål* er mer saksvarende enn å *hjelp hver enkelt elev videre*.

Den nye formuleringen tydeliggjør mer enn den gamle at forkynnelse ikke skal finne sted, og det er en naturlig oppfølging av EMD dommen. I tillegg flyttes oppmerksomheten noe fra det personlige plan og den enkelte elev, og over på læringsarbeidet der de eksistensielle emnene aktualiseres.

Merknader til forslaget til endringer i rammeplanen for førskolelærerutdanningen

Formål og egenart

Her viser vi til våre kommentarer (over) til "formål og egenart" i forslaget til revidert rammeplan for allmennlærerutdanningen. I tillegg etterlyser HEF en tydeligere tilknytning til filosofi og filosofi med barn i rammeplanen. Førskolepedagogikken

har nettopp tradisjon for å ta barns perspektiver og tanker på alvor, og er således tett sammenvevd med de tenkemåter og praksiser som finnes innenfor filosofi med barn.

Målområder

Her har vi ingen kommentarer.

Faglig kunnskap

HEF etterlyser større grad av faglig bredde og pluralisme i den faglige kunnskapen som rammeplanen skisserer at studentene skal tilegne seg. Uforpliktende punkter som "kjenne hovedtrekkene ved noen andre religioner og livssyn" blir veldig tynt opp mot de mer detaljerte kunnskapsområdene som listes opp innenfor kristendom. HEF etterlyser også at det største sekulære livssynet i Norge konkretiseres som noe studentene skal lære om.

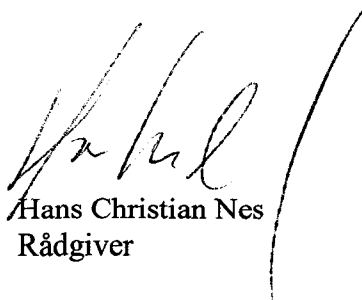
Pedagogisk arbeid med barn

HEF savner også her mer pluralistisk anlagt mål. De fleste høytider, tradisjoner og merkedager har sammensatte opphav og begrunnelser. Dette bør speiles i målformuleringene.

Med Vennlig hilsen
For Human-Etisk Forbund

Kristin Mile
Generalsekretær

Hans Christian Nes
Rådgiver